

THỜI CỦA TIỀN ĐIỆN TỬ ĐANG TỚI?

Từ sau những năm 1990, sự mở rộng và phổ biến của Internet đã tạo ra phương thức mua hàng và bán hàng qua mạng (thương mại điện tử). Hầu hết mọi người đều mong đợi một ngày nào đó tiền giấy sẽ không còn là phương thức thanh toán trong những phiên giao dịch.

Khi Internet thực sự bùng nổ vào năm 2000, một số chuyên gia tin rằng đây là mốc quan trọng đánh dấu bước khởi đầu của tiền điện tử (e-money). Những dịch vụ thanh toán trực tuyến rất thành công nhất như PayPal, cũng như sự phổ biến của tiền điện tử ở Nhật Bản với 15 triệu người sử dụng... đã đưa tiền điện tử lên một tầm cao mới.

Tiền điện tử là gì?

Tiền điện tử được bắt đầu sử dụng từ những năm cuối của thập kỷ 90, dựa vào những dự đoán về lượng khách hàng sử dụng thẻ tín dụng để mua hàng. Chuyển đổi tiền giấy sang tiền điện tử (e-money) dường như là một giải pháp hấp dẫn.

Khái niệm: Tiền điện tử

Tiền điện tử (e-money hay còn được gọi là digital cash) là một hệ thống cho phép người sử dụng cho có thể thanh toán khi mua hàng hoặc sử dụng các dịch vụ nhờ truyền đi các con số từ máy tính này tới máy tính khác. Giống như serial trên tiền giấy, số serial của tiền điện tử là duy nhất. Mỗi "tờ" tiền điện tử được phát hành bởi một ngân hàng và được biểu diễn cho một lượng tiền thật nào đó. Tính chất đặc trưng của tiền điện tử cũng giống như tiền giấy thật, nó vô danh và có thể sử dụng lại. Tức là, người mua hàng sẽ trả một số tiền nào đó cho người bán hàng và không sẽ có bất cứ phương thức nào để lấy thông tin về người mua hàng. Đó cũng là một đặc điểm khác biệt giữa tiền điện tử và hệ thống thanh toán thẻ tín dụng.

Trong thời gian này, những hoạt động đầu tiên của tiền điện tử đã bắt đầu xâm chiếm Web. Nhưng loại tiền này vẫn còn quá ít so với việc sử dụng thẻ tín dụng. Được sử dụng với mục đích chính là giao dịch trực tuyến, các loại tiền này được phát hành bởi các công ty như Beenz.com, Flooz.com và một số các công ty khác.

Tuy nhiên, vào thời kỳ suy thoái năm 2000, rất nhiều công ty "dot-com" được thành lập, nhưng đã nhanh chóng bị đổ vỡ và trở thành công ty "dot-bom". Do đó, tiền điện tử còn là vấn đề cần phải cân nhắc và xem xét lại một cách kỹ lưỡng, cẩn thận hơn.

Nhật Bản: Tiền điện tử phát triển mạnh

Ngày nay, Nhật Bản đã có tới 15 triệu người sử dụng tiền điện tử. Với những người sử dụng này, tiền giấy là một cái gì đó trong quá khứ. Tiền giấy rất hiếm khi được sử dụng để mua sắm trực tuyến, tiền điện tử được truy cập thông qua thẻ thông minh hoặc qua điện thoại di động (ĐTDD),

và đã trở thành phong cách sống của người tiêu dùng tại Nhật.

Tại Nhật, tiền điện tử được bắt đầu cách đây 4 năm và được biết tới như là một dịch vụ trả tiền vé tháng khi đi tàu xe. Ngày nay, chúng được tích hợp trong thẻ thông minh và ĐTDD để mua sắm từ những gian hàng nhỏ, những cửa hàng lớn, những nhà hàng, cho tới siêu thị, những cửa hàng bán lẻ... Theo Viện nghiên cứu của Nhật Bản thì tới năm 2008, Nhật Bản sẽ có khoảng 40 triệu người dùng - tức là sẽ có tới 1/3 tổng số dân nước này sẽ sử dụng tiền điện tử.

Tờ Japanese Economic Monthly báo cáo: năm ngoái, NTT DoCoMo - hãng truyền thông lớn nhất Nhật Bản đã bán ra 3,34 triệu thiết bị cầm tay được trang bị công nghệ FeliCa kể từ tháng 4/2005. Trong năm 2005, số tiền thu được từ giao dịch điện tử tăng lên gấp đôi. Một số siêu thị lớn của Nhật đã thông báo rằng 40% những cuộc mua bán của họ sử dụng tiền điện tử.

Mỹ sử dụng tiền điện tử thế nào?

Nước Mỹ - nền kinh tế lớn nhất thế giới và cũng là trung tâm công nghệ cao của thế giới có những bước chuyển biến như thế nào?

Chuyên viên phân tích cao cấp của Yankee Group, ông Joe Levine hoài nghi rằng tiền giấy hay tiền xu sẽ sớm "biến mất": "Tạo ra một xã hội Mỹ mà chỉ sử dụng điện thoại di động và thẻ thông minh cần một sự cố gắng, đóng góp rất lớn từ những nhà cung cấp thẻ tín dụng, nhà cung cấp dịch vụ ĐTDD, các nhà máy và những cửa hàng bán lẻ... Nhật Bản sở dĩ có thể tiến được những bước tiến lớn như vậy bởi vì những công ty như DoCoMo chiếm thị phần rất lớn trong ngành công nghiệp này. Chẳng hạn như DoCoMo chỉ cần đầu tư 900 triệu USD để đạt được 34 % vốn vào Sumitomo Mitsui Card- hãng thẻ tín dụng lớn thứ 2 của Nhật. Sau đó, hãng cung cấp thẻ tín dụng này đã bắt đầu phát triển những máy thanh toán tiền và ATM được sử dụng với các thiết bị cầm tay của DoCoMo."

Charles Goldfinger, nhà tư vấn cao cấp về tài chính và những ứng dụng tài chính dựa trên thẻ thông minh, cũng đồng tình với ý kiến trên: "DoCoMo dường như nắm thế độc quyền về thị trường này và hãng này có tới gần 50 triệu thuê bao khiến cho tiền điện tử rất thành công tại Nhật Bản. Thị trường viễn thông của Mỹ hoàn toàn khác. Trên thực tế thì thị trường viễn thông của Mỹ bị chi phối bởi vài nhà cung cấp viễn thông. Chính vì vậy, sự triển khai tiền điện tử trở thành chuẩn không hề đơn giản."

Hiện nay, Cingular đã tiến hành thử nghiệm sử dụng hệ thống tiền điện tử tại sân vận động Philips Arena tại Atlanta, là "ngôi nhà" của đội bóng Hawk and Thrasher. Dịch vụ này sử dụng điện thoại di động của hãng Nokia được trang bị công nghệ NFC của Philips, đã sẵn sàng cho khoảng 250 "fan" hâm mộ của đội bóng. Những "fan" này cần có sử dụng một tài khoản của Visa tại ngân hàng Chase và tiếp đó họ có thể sử dụng ĐTDD để mua vé và vào sân cổ vũ đội bóng.

Tiếp đó, các hãng phát hành thẻ tín dụng cũng triển khai những loại thẻ tín dụng không tiếp xúc như Blink của Chase, PayPass của MasterCard, Contactless của Visa, và Express Pay của American Express. Những loại thẻ sử dụng chip tích hợp NFC có thể tránh được ăn cắp và giả mạo chữ kí. Thay vào đó, người sử dụng chỉ cần đưa thẻ lại đầu đọc thẻ là phiên giao dịch đã hoàn tất. Để tìm hiểu thêm về công nghệ NFC, bạn có thể tham khảo bài viết: NFC: Công nghệ mới biến ĐTDD thành ví điện tử

"Tạm biệt" tiền giấy?

Tuy nhiên, nâng cấp hệ thống thanh toán sẽ tiêu tốn chi phí đầu tư của những hãng kinh doanh. Nó cũng tương tự như là vấn đề con gà và quả trứng. Những nhà kinh doanh thường "bất đắc dĩ" mới đầu tư vào công nghệ nhằm đem lại sự tiện lợi cho khách hàng. Không những thế, khách

hàng thì lại luôn dè dặt khi sử dụng những công nghệ mới.

Chính điều này đã làm cho sự thành công và sự ủng hộ cho tiền điện tử còn chưa cao. Cũng giống như trường hợp tiền giấy vẫn sẽ tồn tại sau khi séc được đưa ra. Vì vậy, khả năng tiền giấy sẽ cùng song song tồn tại với tiền điện tử. Đặc biệt, tiền điện tử cũng không thể loại bỏ hoàn toàn thẻ tín dụng (credit-card) và thẻ nợ (debit-card).

Tiền điện tử cũng sẽ cần thêm thời gian để thực sự trưởng thành. Khi những công ty cung cấp viễn thông chuyển sang công nghệ 3G, chúng sẽ là cơ sở hạ tầng cần thiết và vững chắc để hỗ trợ những phiên giao dịch, thanh toán trực tuyến bằng ĐTDD. Lúc đó, tiền điện tử sẽ thực sự "cất cánh", là điểm tựa vững chắc cho thương mại điện tử.

Minh Phúc